

UNIWERSYTET PRZYRODNICZY WE WROCŁAWIU

Przyrodnicze uwarunkowania gospodarowania przestrzenią Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

<p>Kierunek studiów Gospodarka przestrzenna</p> <p>Specjalność -</p> <p>Jednostka organizacyjna Wydział Gospodarki Przestrzennej i Architektury Krajobrazu</p> <p>Poziom studiów studia pierwszego stopnia (inżynier)</p> <p>Forma studiów stacjonarne</p> <p>Profil studiów ogólnoakademicki</p>	<p>Cykl kształcenia 2023/24</p> <p>Kod przedmiotu GD000000GGPS.I7B.2147.23</p> <p>Języki wykładowe polski</p> <p>Obligatoryjność Obowiązkowy</p> <p>Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe</p> <p>Dyscypliny Nauki o Ziemi i środowisku, Geografia społeczno- ekonomiczna i gospodarka przestrzenna</p> <p>Przedmiot powiązany z badaniami naukowymi Tak</p> <p>Przedmiot kształtujący umiejętności praktyczne Nie</p>	
<p>Nauczyciel akademicki odpowiedzialny za przedmiot</p>	Beata Raszka	
<p>Pozostali prowadzący</p>	Beata Raszka, Iga Kołodyńska, Piotr Krajewski, Barbara Mastalska-Cetera	
<p>Okresy Semestr 1, Semestr 2, Semestr 3</p>	<p>Forma zaliczenia Egzamin</p> <p>Forma prowadzenia i godziny zajęć Wykład: 15 Ćwiczenia projektowe/warsztatowe: 30</p>	<p>Liczba punktów ECTS 4.0</p>

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Zapoznanie studentów z podstawowymi procesami zachodzącymi w środowisku oraz wzajemnymi powiązaniem elementów abiotycznych i biotycznych; przekazanie wiedzy dotyczącej znaczenia zasobów przyrody i środowiska jako podstawy działalności gospodarczej i zaspokajania potrzeb społecznych.
C2	Przekazanie wiedzy z zakresu rozpoznawania, charakterystyki i zastosowań w praktyce przesłanek przyrodniczych warunkujących możliwości zagospodarowania przestrzeni.
C3	Uświadomienie słuchaczom potrzeb wprowadzania alternatywnych rozwiązań planistycznych ze względu na uwarunkowania środowiskowe.

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty uczenia się w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy - Student zna i rozumie:			
W1	konsekwencje zmian zachodzących w środowisku przyrodniczym pod wpływem antropopresji (urbanizacji/suburbanizacji) oraz wie jak wykorzystać potencjał przyrody w celu poprawy jakości życia człowieka zgodnie z zasadami rozwoju zrównoważonego i ładu przestrzennego	GP_P6S_WG04	Egzamin pisemny, Kolokwium
W2	rolę i znaczenie środowiska przyrodniczego w zrównoważonym użytkowaniu dla zachowania trwałości i ciągłości systemów przyrodniczych oraz różnorodności biologicznej, a także jego zagrożeniach, rolę środowiska dla człowieka (usługi ekosystemowe)	GP_P6S_WG01	Egzamin pisemny, Kolokwium
W3	środowiska procesy zachodzące w biosferze, zna podstawy technik kształtowania środowiska konieczne w gospodarce przestrzennej	GP_P6S_WG01, GP_P6S_WG02	Egzamin pisemny, Kolokwium
Umiejętności - Student potrafi:			
U1	wyszukać, zrozumieć, dokonać analizy i wykorzystać informacje dotyczące przyrody i środowiska pochodzące z różnych źródeł i w różnych formach	GP_P6S_UW06	Prezentacja, Udział w dyskusji
U2	identyfikować i analizować zjawiska wpływające na stan środowiska	GP_P6S_UW05, GP_P6S_UW06, GP_P6S_UW11	Prezentacja, Udział w dyskusji
U3	wskazać standardowe działania pozwalające na rozwiązanie problemów z zakresu stanu środowiska i zasobów naturalnych	GP_P6S_UW05, GP_P6S_UW06, GP_P6S_UW11	Prezentacja, Udział w dyskusji
U4	współdziałać i pracować w grupie, przyjmując w niej różne role	GP_P6S_UW12	Obserwacja pracy studenta, Udział w dyskusji
Kompetencji społecznych - Student jest gotów do:			
K1	dokształcania i podnoszenia wiedzy i umiejętności	GP_P6S_KK02	Obserwacja pracy studenta, Udział w dyskusji

Bilans punktów ECTS

Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane aktywności	
Wykład	15	
Ćwiczenia projektowe/warsztatowe	30	
Przygotowanie prezentacji/referatu	25	
Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	15	
Przygotowanie raportu	15	
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 100	ECTS 4.0
Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela	Liczba godzin 45	ECTS 1.7
Nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycznym	Liczba godzin 45	ECTS 1.7

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Formy prowadzenia zajęć
------------	--------------------------	--------------------------------

1.	<p>Bloki tematyczne:</p> <p>Wykład 1-2: Wprowadzenie - znaczenie zasobów przyrodniczych w planowaniu przestrzennym, interakcje: człowiek i środowisko. Zasady planistyczne wynikające z uwarunkowań przyrodniczych.</p> <p>Wykład 3: Istota zależności w środowisku przyrodniczym. Zasady, prawa, konsekwencje</p> <p>Wykład 4: Pojemność przestrzenna. Swoboda planistyczna gminy.</p> <p>Wykład 5: Metody określania poziomu zmian w środowisku pod wpływem antropopresji; ceny instrumentalne stanu i przydatności środowiska. Metody oceny uwarunkowań przyrodniczych w kontekście gp (możliwości użytkowe środowiska).</p> <p>Wykład 6-7: Dokumenty planistyczne wykorzystujące wiedzę o środowisku (opracowanie ekofizjograficzne, prognoza skutków uchwalenia dokumentu planistycznego).</p> <p>Wykład 8-9: Zasoby przyrodnicze jako wyznacznik rozwiązań przestrzennych. Przestrzenne systemy ekologiczne: koncepcja płątów i korytarzy, „green belts”.</p> <p>Wykład 11-12: Środowisko antropogeniczne (miasto) a środowisko przyrodnicze: specyficzne cechy środowiska miejskiego, charakterystyka abiotycznych składników urbifery; urbicenoza - biotyczny element obszarów zabudowanych, zagrożenia dla urbicenozy. Przestrzenne powiązania przyrodnicze: miasto – przedmieście.</p> <p>Wykład 13-14: Układ przyrodniczy terenów podmiejskich. Znaczenie i specyfika terenów podmiejskich (suburbii) jako swoistego ekotonu.</p> <p>Wykład 15: Środowiskowe ograniczenia rozwoju społeczno-gospodarczego. Ślad ekologiczny, ślad wodny. Identyfikacja obszarów problemowych.</p>	Wykład
2.	<p>Przygotowanie opracowania ekofizjograficznego/prognozy skutków uchwalenia dokumentu planistycznego dla wybranego obszaru.</p> <p>1. Podział na grupy i wybór terenu opracowania</p> <p>2. Analizowane warstwy tematyczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • użytkowanie terenu • wody powierzchniowe i podziemne • podłoże, geologia, gleby • geomorfologia • formy ochrony przyrody • stan środowiska • stopień przekształcenia krajobrazu <p>3. Waloryzacja i synteza danych</p> <p>4. Opracowanie wytycznych dla gospodarki przestrzennej</p>	Ćwiczenia projektowe/warsztatowe

Informacje rozszerzone

Metody nauczania:

analiza przypadków, Praca w grupie, Dyskusja, Wykład, Ćwiczenia, blended learning

Aktywności	Metody zaliczenia	Udział procentowy w ocenie łącznej przedmiotu
Wykład	Egzamin pisemny	50%
Ćwiczenia projektowe/warsztatowe	Obserwacja pracy studenta, Prezentacja, Kolokwium, Udział w dyskusji	50%

Wymagania wstępne

Podstawy biologii i ekologii

Literatura

Obowiązkowa

- aktualne ustawy i rozporządzenia dot. ochrony środowiska, planowania przestrzennego oraz opracowań ekofizjograficznych
- Bródka, S. Macias A., 2018: Przyrodnicze podstawy gospodarowania przestrzenią, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa.
- Dobrzańska, B., Dobrzański G., Kiełczewski D. 2008: Ochrona środowiska przyrodniczego, Wyd. Nauk. PWN.
- Fogel P. 2010: Wskaźniki w planowaniu miejscowym jako narzędzie oceny jakości ustaleń planu i ich wpływu na środowisko (dokument elektroniczny).
- Raszka B. Hełdak M., 2013: Świadczenia ekosystemów w polityce przestrzennej gmin powiatu wrocławskiego, Wyd. UP, Wrocław.
- Przewoźniak M., Czochoński J.T., 2021: Przyrodnicze podstawy gospodarki przestrzennej. Ujęcie proekologiczne, Bogucki Wyd. Naukowe, Gdańsk-Poznań. (publikacja w wersji cyfrowej).

Dodatkowa

- Bołtromiuk A. (red.) 2011: Uwarunkowania zrównoważonego rozwoju gmin objętych siecią Natura 2000, IRWiR PAN.
- Chmielewski T.J., 2001: System planowania przestrzennego harmonizujący przyrodę i gospodarkę, t.1-2, Politechnika Lubelska, Lublin.
- Feltynowski M., 2018: Planowanie przestrzenne gmin wiejskich. Zastosowanie koncepcji polityki opartej na dowodach, Wyd. Uniwersytetu Łódzkiego.
- Prus B., Jezierska-Thole A., Woch F., Świdziński J., Denis M., Gwiazdzińska-Goraj M., Goraj S., Raszka B., Turek A., 2015: Obszary problemowe - uwarunkowania, identyfikacja, sanacja. Kraków.
- Rychling A., Solon J., 2011: Ekologia krajobrazu, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa.
- Sołowiej D., 1992: Podstawy metodyki oceny środowiska przyrodniczego człowieka, Wyd. Nauk, UAM, Poznań.
- Szulczewska B., 2002: Teoria ekosystemu w koncepcji rozwoju miast, Wyd. SGGW, Warszawa.

Kierunkowe efekty uczenia się

Kod	Treść
GP_P6S_KK02	Absolwent jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów inżynierskich oraz społeczno-ekonomicznych i przyrodniczych w gospodarowaniu przestrzenią, precyzyjnego formułowania problemów, zauważania związków i zależności występujących w otoczeniu i twórczego myślenia o przestrzeni.
GP_P6S_UW05	Absolwent potrafi wykonać czynności pomiarowe i obliczenia geodezyjne, czytać i opracować mapy tematyczne oraz wykorzystać je do celów studialnych i projektowych związanych z gospodarką przestrzenną w środowisku cyfrowym.
GP_P6S_UW06	Absolwent potrafi, korzystając z narzędzi informatycznych oraz różnych baz i źródeł danych mających różną formę, wyszukiwać, przeanalizować i zinterpretować dane dla potrzeb prac przestrzennych, zjawisk społecznych, przyrodniczych i ekonomicznych oraz wykorzystywać narzędzia rozszerzonej i wirtualnej rzeczywistości w procesie projektowym.
GP_P6S_UW11	Absolwent potrafi analizować i oceniać wybrane aspekty zrównoważonego rozwoju na poziomie lokalnym i regionalnym z wykorzystaniem narzędzi wskaźnikowych; zdefiniować główne cele i zadania strategiczne oraz opracować elementy strategii rozwoju lokalnego, wykorzystując różne źródła danych tematycznych; umie zastosować techniki wspierające proces partycypacji społecznej i podejmowania decyzji planistycznych.
GP_P6S_UW12	Absolwent potrafi planować i organizować pracę indywidualną oraz w zespole, a z racji kierunku studiów - także w interdyscyplinarnych, przyjmując różne role i odpowiednio określając priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania.
GP_P6S_WG01	Absolwent zna i rozumie w stopniu zaawansowanym teorię rozwoju zrównoważonego, teorię geoeosystemów, teorie i pojęcia ekologii, ekologię stosowaną oraz teorie krajobrazowe. Zna procedury ocen środowiskowych oraz audytu krajobrazowego, a także wybrane metody analiz przestrzennych, strukturę podstawowych dokumentów planistycznych i potrafi z nich korzystać. Rozumie pojęcie ładu przestrzennego i jego znaczenie systemowe dla procesu projektowanych przestrzeni
GP_P6S_WG02	Absolwent zna i rozumie w zaawansowanym stopniu zagadnienia dotyczące biosfery, pedosfery i atmosfery oraz zjawisk i procesów w niej zachodzących oraz geoeosystemów, jednostek krajobrazowych i chronionych obszarów funkcjonalnych, a także znaczenie zrównoważonego użytkowania i gospodarowania przestrzenią, w odniesieniu do agrocenoz, urbicenozy, obszarów leśnych, przyrodniczych zasobów uzdrowiskowych oraz obiektów i obszarów chronionych, w tym krajobrazów priorytetowych.
GP_P6S_WG04	Absolwent zna i rozumie w stopniu zaawansowanym znaczenie miejskiego, podmiejskiego oraz wiejskiego środowiska i jakości ich zasobów jako podstawowych determinant prawidłowego funkcjonowania i rozwoju tych obszarów; zagadnienia dotyczące oceny funkcjonowania człowieka w przyrodzie i jego oddziaływania na środowisko oraz czynniki determinujące funkcjonowanie i rozwój obszarów wiejskich, otwartych i cennych przyrodniczo.